

Центр освітніх ініціатив

**БЛАГОДІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ЦЕНТР ОСВІТНІХ ІНІЦІАТИВ»**

**Програма підвищення кваліфікації
педагогічних працівників
«ПРОЄКТНЕ НАВЧАННЯ ДЛЯ КОМПЕНСАЦІЇ ОСВІТНІХ ВТРАТ
У СІЛЬСЬКИХ ШКОЛАХ. ОЦІНЮВАННЯ У ПРОЄКТАХ ТА
ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ ПРОЄКТІВ (ПОГЛИБЛЕНИЙ КУРС)»**

Програма підвищення кваліфікації розглянута і рекомендована до
затвердження на засіданні методичної ради БО «Центр освітніх ініціатив»
10 травня 2024 року

Львів 2024

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Найменування: Програма підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Проектне навчання для компенсації освітніх втрат у сільських школах. Оцінювання у проєктах та оцінювання впливу проєктів (поглиблений курс)».

Розробники: Боярчук Ольга, Донець Андрій, Донець Ольга, Єлфімова Юлія, Микитюк Людмила, Чушак Христина, Шинаровська Олена.

Програма розроблена благодійною організацією «Центр освітніх ініціатив» (ЄДРПОУ 23968135, КВЕД 85.59) в рамках проєкту «Сталий і рівний доступ до якісної освіти: проєктне навчання для компенсації освітніх втрат у сільських школах», що реалізується за підтримки Фінського фонду місцевого співробітництва.

Цей курс спрямований на розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників, зокрема, втілювати проєктний підхід у навчанні у відповідності до концепції Нової української школи та задля подолання освітніх втрат, викликаних дистанційним навчанням. Курс є продовженням і поглибленням базового курсу з проєктного підходу, розробленого БО «ЦОІ».

Мета: підготовка педагогів до реалізації положень концепції «Нової української школи» на рівні початкової та базової середньої освіти, зокрема, до розвитку ключових компетентностей (громадянських та соціальних, математичної, компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, навчання впродовж життя) через проєктний підхід.

Напрямок: розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників.

Обсяг: 24 години (0,8 кредита ЄКТС).

Форма (форми) підвищення кваліфікації: очна.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться:

Професійні:

- здатність формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей (А2.2);
- здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу (А2.6);
- здатність формувати мотивацію учнів та організувати їхню пізнавальну діяльність (Б1.3);
- здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями а освітньому процесі (Б3.1);
- здатність забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання учнів (Г3.3);
- здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби (Д3.1).

Місце (місця) надання освітньої послуги: очне навчання від БО «Центр освітніх ініціатив» у рамках проєкту «Сталий і рівний доступ до якісної освіти: проєктне навчання для компенсації освітніх втрат у сільських школах». Перелік осіб, які отримали сертифікати за програмою підвищення кваліфікації, доступний на сторінці БО «Центр освітніх ініціатив» <https://www.osvita.org/qualification>.

Очікувані результати навчання:

Випускник/випускниця курсу

- рефлексує над своєю педагогічною практикою та досвідом реалізації проектного підходу, ділиться набутим досвідом та визначає власні професійні потреби у цьому контексті;
- володіє інструментарієм для формування мотивації здобувачів освіти долати освітні втрати, зокрема, завдяки суб'єкт-суб'єктній взаємодії;
- наскрізно застосовує формувальне оцінювання (моніторинг, само- та взаємооцінювання на підставі критеріїв, конструктивний зворотній зв'язок та ін.) для ефективного розвитку ключових компетентностей здобувачів освіти;
- володіє інструментарієм проектного підходу для розвитку математичної компетентності, компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, навчання впродовж життя.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат.

Випускна робота: підготовка до реалізації освітніх проєктів у 2024/25 навчальному році.

Оплата: безкоштовно.

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Загальні положення

Програма розроблена благодійною організацією «Центр освітніх ініціатив» (ЄДРПОУ 23968135, КВЕД 85.59) в рамках проекту «Сталий і рівний доступ до якісної освіти: проєктне навчання для компенсації освітніх втрат у сільських школах», що реалізується за підтримки Фінського фонду місцевого співробітництва.

Програму курсу розроблено відповідно до сучасної державної освітньої політики, Концепції Нової української школи та стратегії реформування освіти в Україні, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (Постанова КМУ від 21 серпня 2019 р. №800 зі змінами та доповненнями від 27 грудня 2019 р. №1133), Професійного стандарту за професіями “Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти”, “Вчитель закладу загальної середньої освіти”, “Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)” (Наказ Міністерства освіти і науки України від 23 грудня 2020 року № 2736-20).

Тематичний розподіл

Модуль 1. Проєктний підхід. Оцінювання у проєктах та оцінювання впливу проєктів

Час за робочою навчальною програмою – 10 годин

Організаційно-інтеграційне заняття

(тренінгова сесія, 1 година)

Тема 1.1. Проєктний підхід у навчанні: ключові моменти

(тренінгова сесія, 1 година)

План

1. Фактори, які роблять проєктний підхід ефективним інструментом для розвитку ключових компетентностей та наскрізних умінь.
2. Етапи освітнього проєкту та роль вчителя у кожному з них.
3. Суб’єктність і самостійність здобувачів освіти – запорука результативності проєктного підходу.

Тема 1.2. Рівний рівному: досвід реалізації проєктів у школах та громадах

(тренінгова сесія, 2 години)

План

1. Найбільші досягнення та типові виклики при реалізації проєктного навчання у школах.
2. Роль шкільної адміністрації у підтримці проєктного підходу до розвитку ключових компетентностей на рівні школи.
3. Налагодження співпраці та обміну досвідом у шкільному колективі задля розвитку професійних компетентностей з фокусом на реалізації проєктного навчання.
4. Співпраця з батьками та громадою при реалізації проєктного підходу.

Тема 1.3. Як ми навчаємося, втілюючи проєкти? Важливість рефлексії для професійного зростання педагога

(тренінгова сесія, 2 години)

План

1. Важливість рефлексії у проєктному підході.
2. Інструменти для рефлексії.
3. Рефлексуємо над власною рефлексивною компетентністю: що я вмю, на що мені варто звернути увагу.

Тема 1.4. Як, втілюючи освітні проєкти, навчаються діти? Важливість наскрізного формувального оцінювання

(тренінгова сесія, 2 години)

План

1. Як і навіщо ми оцінюємо учнів під час реалізації освітніх проєктів.
2. Формувальне оцінювання: наскрізний постійний процес.
3. Інструменти формувального оцінювання та їх ефективність на різних етапах реалізації освітніх проєктів.
4. Самоаналіз: як покращити ефективність проєктного навчання у нашій школі за допомогою формувального оцінювання.

Тема 1.5. Як з'ясувати вплив втілених освітніх проєктів на розвиток ключових компетентностей та подолання освітніх втрат? Важливість евалюації

(тренінгова сесія, 2 години)

План

1. Евалюація починається спочатку: про важливість фіксування перебігу освітнього проєкту з найперших кроків планування.
2. Як педагогам побачити й виміряти вплив проєктів на розвиток ключових компетентностей здобувачів освіти.
3. Інструменти для оцінювання впливу проєкту на школу та на місцеву громаду.

Модуль 2. Розвиток математичної компетентності, компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, навчання впродовж життя через проєктний підхід

Час за робочою навчальною програмою – 6 годин

Тема 2.1. Робота зі сценаріями проєктів

(тренінгова сесія, 2 години)

План

1. Поетапне вивчення проєктів, спрямованих на розвиток ключових компетентностей.
2. Потенційні труднощі при реалізації освітніх проєктів та шляхи їх попередження.
3. Роль вчителя на кожному з етапів реалізації освітнього проєкту.
4. Формувальне оцінювання на кожному з етапів освітнього проєкту.
5. Дебрифінг та рефлексія.

Тема 2.2. Планування проєктної діяльності на наступний навчальний рік

(тренінгова сесія, 2 години)

План

1. Вибір освітніх проєктів для реалізації у 2024-25 академічному році (шкільна команда)
2. Планування реалізації обраних проєктів на рівні школи

Підсумки навчання. Рефлексія

(тренінгова сесія, 2 години)

План

1. Рефлексія: моє професійне зростання під час навчання
2. Оцінювання ефективності навчальної програми курсу (евалюація). Зворотній зв'язок тренерській команді

Випускна робота

(самостійна робота, 8 годин)

Планування реалізації освітніх проєктів у 2024/25 навчальному році. Підбір відповідних проєктів. Підготовка до їх реалізації (індивідуальний етап).

Контроль виконання програми. Контроль є передовсім засобом моніторингу досягнень результатів навчальної діяльності слухачами. Він здійснюється, щоб з'ясувати, наскільки зрозумілими для слухачів є запропоновані завдання й чи потрібна додаткова методична або інша допомога. Контроль проводиться послідовно й систематично, із застосуванням різноманітних прийомів зворотного зв'язку. Тренерська команда додатково працює в ролі менторів, доступних для індивідуальних та колективних консультацій у зручних для учасників та учасниць формах. Контроль (моніторинг) також спрямовано на те, щоб покращити реалізацію освітніх проєктів на практиці.

Оцінювання: під час навчання застосовується формувальне оцінювання. Цей процес розглядається як засіб обміну інформацією щодо покращення результатів пропонованого навчання. Оцінювання – вербальне (усне чи письмове), а також комбіноване, зі застосуванням ІКТ.

Ефективність (оцінювання) навчальної програми відбувається через онлайн-анкетування слухачів.

III. РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Модуль / Тема	Практичні заняття, години	Самостійна робота, години
Модуль 1. Проектний підхід. Оцінювання у проєктах та оцінювання впливу проєктів	10	0
Організаційно-інтеграційне заняття	1	0
Тема 1.1 Проектний підхід у навчанні: ключові моменти	1	0
Тема 1.2. Рівний рівному: досвід реалізації проєктів у школах та громадах	2	0
Тема 1.3. Як ми навчаємося, втілюючи проєкти? Важливість рефлексії для професійного зростання педагога	2	0
Тема 1.4. Як, втілюючи освітні проєкти, навчаються діти? Важливість наскрізного формувального оцінювання	2	0
Тема 1.5. Як з'ясувати вплив втілених освітніх проєктів на розвиток ключових компетентностей та подолання освітніх втрат? Важливість евалюації	2	0
Модуль 2. Розвиток математичної компетентності, компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, навчання впродовж життя через проєктний підхід	6	0
Тема 2.1. Робота зі сценаріями проєктів	2	0
Тема 2.2. Планування проєктної діяльності на наступний навчальний рік	2	0
Підсумки навчання. Рефлексія	2	0
Випускна робота	0	8
РАЗОМ	24	

IV КОРИСНІ РЕСУРСИ

1. Державний стандарт базової середньої освіти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
2. Державний стандарт початкової освіти. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>
3. Ключові компетентності для навчання протягом життя. Київ: Представництво ЄС в Україні, 2021. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://euroquiz.org.ua/data/blog_dwnl/JA0321508UKN_Key_Compences_2021_UKR_FINAL_web.pdf
4. Рамка компетентності для культури демократії. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Том 1, <https://www.osvita.org/biblioteka/ramka-kompetentnostej-dlya-kulturi-demokratiji-2>; Том 2, <https://www.osvita.org/biblioteka/ramka-kompetentnostej-dlya-kulturi-demokratiji>; Том 3, <https://www.osvita.org/biblioteka/ramka-kompetentnostej-do-kulturi-demokratiji>
5. Діти, активні в громаді. Сценарії освітніх проєктів, що розвивають соціально-громадянські компетентності і вміння вчитися у 4-6 класах. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.osvita.org/images/documents/357/dity_aktivni_v_gromadi_ua.pdf
6. Діти – громадяни. Сценарії освітніх проєктів, що розвивають соціально-громадянські компетентності та вміння вчитися у 1-3 класах. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.osvita.org/images/documents/356/dity_gromadyany_ua.pdf
7. Наскрізні компетентності для демократії. Видання друге. – Європейський центр ім. Вергеланда, 2019. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.schools-for-democracy.org/biblioteka/posibnyky-rady-yevropy-z-osvity-dlia-demokratychnoho-hromadianstva-i-prav-liudyny/naskrizni-kompetentnosti-dlya-demokratiji-60-vprav-dlya-rozvitku-ta-otsinyuvannya-stavlen-umin-i-znan>

V. АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ ПРОГРАМИ

Ольга БОЯРЧУК, завідувачка відділу виховної роботи та позашкільної освіти КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів», м. Біла Церква, тренерка програми підтримки освітніх реформ в Україні «Демократична школа». Співавторка масових онлайн-курсів на платформі «Прометеус» з циклу «Стартуємо до успішної школи», спрямованих на підготовку українських педагогічних працівників до впровадження НУШ на рівні середньої базової освіти. Розробниця фасилітованих курсів з розвитку громадянських компетентностей на різних предметах на рівні середньої школи. тренерка Всеукраїнського Фонду «Крок за кроком» проєкту «Школа як осередок розвитку громади», «Міжнародні стандарти якості діяльності громадсько активної школи». Тренерка Інформаційно-дослідного центру «Інтеграція та розвиток» й співавторка програм та навчально-методичних матеріалів інтегрованого курсу «Культура добросусідства» для учнів та вчителів. Учасниця робочої групи з розроблення інструктивно-методичних рекомендацій для проведення акредитації громадських фахових об'єднань, інших юридичних осіб.

Андрій ДОНЕЦЬ, тренер молодіжного департаменту Ради Європи та Програми підтримки освітніх реформ в Україні «Демократична школа». Співавтор масових онлайн-курсів на платформі «Прометеус» з циклу «Стартуємо до успішної школи», спрямованих на підготовку українських педагогічних працівників до впровадження НУШ на рівні середньої базової освіти. Співавтор професійного стандарту за професією «Фахівець з питань молоді (молодіжний працівник)». Експерт проєкту Ради Європи «Молодь за демократію в Україні. Фаза III».

Ольга ДОНЕЦЬ, координаторка навчальних курсів та молодіжної роботи Програми підтримки освітніх реформ в Україні «Демократична школа». Тренерка проєкту Ради Європи «Молодь за демократію в Україні: фаза III». Голова ГО «Донецький молодіжний дебатний центр».

Юлія ЄЛФІМОВА, тренерка молодіжного департаменту Ради Європи та програми підтримки освітніх реформ в Україні «Демократична школа», експертка проєкту Ради Європи «Молодь за Демократію в Україні».

Людмила МИКИТЮК, методистка відділу виховної роботи КНЗ КОР «Київський обласний інститут післядипломної освіти педагогічних кадрів», м. Біла Церква. Співавторка масових онлайн-курсів на платформі «Прометеус» з циклу «Стартуємо до успішної школи», спрямованих на підготовку українських педагогічних працівників до впровадження НУШ на рівні середньої базової освіти. Розробниця фасилітованих курсів з розвитку громадянських компетентностей на різних предметах на рівні середньої школи. Членкиня національної тренерської мережі громадської організації «Ла Страда-Україна», діяльність якої зосереджена на запобіганні гендерному насильству, протидії торгівлі людьми та експлуатації дітей, вирішення конфліктів мирним шляхом та безконфліктної комунікації. Тренерка Інформаційно-дослідного центру «Інтеграція та розвиток» й співавторка програм та навчально-методичних матеріалів інтегрованого курсу «Культура добросусідства» для учнів та вчителів.

Христина ЧУШАК, керівниця освітніх програм БО «Центр освітніх ініціатив», доцентка кафедри освітньої політики КЗ ЛОР ЛОШПО (м. Львів), експертка з освітніх програм Програми підтримки освітніх реформ в Україні «Демократична школа». Розробниця навчальних програм для керівників ЗЗСО та їх заступників (з питань зміни культури оцінювання, формування культури академічної доброчесності, розвитку академічної автономії, розвитку учнівського самоврядування), педагогів (по формульованню оцінюванню, розвитку громадянських та соціальних компетентностей). Співавторка масових онлайн-курсів на платформі «Прометеус» з циклу «Стартуємо до успішної школи», спрямованих на підготовку українських педагогічних працівників до впровадження НУШ на рівні середньої базової освіти. Учасниця робочої групи з розробки нових державних стандартів (початкова, середня та профільна школа).

Олена ШИНАРОВСЬКА (Львів, Україна), виконавча директорка БО «Центр освітніх ініціатив», координаторка Програми підтримки освітніх реформ в Україні «Демократична школа». Експертка з питань шкільної та дошкільної освіти.